

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
1.2 Kar	Pszichológia és Neveléstudományok Kar
1.3 Intézet	Alkalmazott Pszichológia Intézet
1.4 Szakterület	Pszichológia
1.5 Képzési szint	Mesteri képzés
1.6 Szak / Képesítés	Pszichológiai tanácsadás és beavatkozás

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Etika						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Dr Kotta Ibolya adjunktus						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Dr Kotta Ibolya adjunktus						
2.4 Tanulmányi év	1	2.5 Félév	1	2.6. Értékelés módja	vizsga	2.7 Tantárgy típusa	kötelező

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám		3.2 melyből előadás		3.3 szeminárium/labor	
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám		3.5 melyből előadás		3.6 szeminárium/labor	
A tanulmányi idő elosztása:					Óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					
Vizsgák					
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszama					
3.8 A félév össz-óraszama					
3.9 Kreditszám					

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	•
4.2 Kompetenciabeli	• A pszichológia területéhez kapcsolódó tudományos információk főbb forrásainak ismerete

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	• Audio-vizuális eszközök (PC/laptop, videoprojektor)
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	• Audio-vizuális eszközök (PC/laptop, videoprojektor)

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • Az etika és moralitás fogalmának megismerése és megértése • A szakma gyakorlására vonatkozó etikai fogalmak megismerése és megértése • A pszichológusi szakmai etikai kódexének alkalmazása • Az etikai elvek betartása a pszichológiai beavatkozásokban • Az etikai elvek betartása a tudományos kutatásban
Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • A szakirodalom kritikai elemzése • Az ismeretekre vonatkozó analógiák és transzfer képessége • Kutatói tevékenységek megtervezése • Az élethosszig tartó személyes és szakmai fejlődés iránti érdeklődés kialakítása • A szakma gyakorlására érvényes deontológiai elveknek megfelelő szakmai feladatvégzés

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> • A pszichológusi szakma etikai elveinek bemutatása
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> • Az etika és moralitás fogalmának megismertetése • A pszichológia szakma etikai kódexének megismertetése • A pszichológiai beavatkozások etikai elveinek megismertetése • A tudományos kutatás etikai elveinek megismertetése

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Etikai alapfogalmak	Bemutató, irányított felfedezés, megvitatás	
2. Az A.P.A. általános etikai alapelvei: kompetencia, integritás, szakmai és tudományos felelősség, az emberi jogok és méltóság tiszteletben tartása, segíteni akarás, társadalmi felelősségvállalás	Bemutató, megvitatás	
3. Intuitív és racionális döntéshozatal az etikában. Az etikai érvelés lépései	Bemutató, esettanulmány, irányított felfedezés, megvitatás	
4. . Az A.P.A. általános etikai szabályai: a szakmai szakszerűség követelménye	Bemutató, esettanulmány, irányított felfedezés, megvitatás	
5. Az A.P.A. általános etikai szabályai: a klienssel való kapcsolat, titoktartási kötelezettség, kettős kapcsolatok	Bemutató, esettanulmány, irányított felfedezés, megvitatás	
6. Az A.P.A. általános etikai szabályai: hirdetések, nyilvános szereplés, adattárolás	Bemutató, esettanulmány, irányított felfedezés, megvitatás	
7. Az A.P.A. általános etikai szabályai: kutatásetikai alapelvek	Bemutató, esettanulmány, irányított felfedezés,	

	megvitatás	
8. Etikátlan (?) kísérletek a pszichológiában	Bemutató, esettanulmány, irányított felfedezés, megvitatás	
9. Az A.P.A. általános etikai szabályai: közlés és publikálás	Bemutató, esettanulmány, irányított felfedezés, megvitatás	
10. Az A.P.A. általános etikai szabályai: oktatás, képzés	Bemutató, esettanulmány, irányított felfedezés, megvitatás	
11. . Az A.P.A. általános etikai szabályai: felmérés és diagnózis	Bemutató, esettanulmány, irányított felfedezés, megvitatás	
12 Az A.P.A. általános etikai szabályai: pszichológiai beavatkozás	Bemutató, esettanulmány, irányított felfedezés, megvitatás	
13. A romániai pszichológusok szakmai etikai kódexe (COPSI). Pszichológusok Szakmai Etikai Kódexe (Magyar Pszichológiai Társaság)	Bemutató, esettanulmány, irányított felfedezés, megvitatás	
14. Pszichológiai etikai kódexek összehasonlítása	Szintézis, csoportos gyakorlatok	

Kötelező könyvészet

- APA. (1993). Guidelines for providers of psychological services to ethnic, linguistic, and culturally diverse populations. *American Psychologist*, 48, 45-48.
<http://www.apa.org/pi/oema/resources/policy/provider-guidelines.aspx>
- APA (2017). Ethical principles of psychologists and code of conduct . American Psychological Association <http://www.apa.org/ethics/code/index.aspx>
- COPSI (2013). Codul deontologic al profesiei de psiholog. Colegiul Psihologilor din Romania
<http://www.copsi.ro>
- European Federation of Psychologist's Associations (2005). *Meta-code of Ethics*.
- Ford, S. & Hecker, L. (2015). Ethical and Legal Considerations When Counselling Children and Families. *Australian and New Zealand Journal of Family Therapy*, 36, 450-464.
- Macleod, C.I. & Mnyaka, P. (2018). *The Palgrave Handbook of Ethics in Critical Research*, 1-47.
- Pinker, S. (2008) The moral instinct. The New York Times Accessible online at
<http://www.nytimes.com/2008/01/13/magazine/13Psychology-t.html>
- Samuel Knapp , S., Handelsman, M.M., Gottlieb, M.C. & VandeCreek, L. D. (2013). The Dark Side of Professional Ethics. *Professional Psychology: Research and Practice*, 44, 371-377.
- Sternberg, R. J. (2012). A model for ethical reasoning. *Review of General Psychology*, 4, 319 – 326.

Ajánlott könyvészet

- Australian Psychological Society. *APS Code of Ethics*
- British Psychological Society (2018). *Code of Ethics and Conduct*.
- Haidt, J.(2001). The Emotional Dog and Its Rational Tail: A Social Intuitionist Approach to Moral Judgment. *Psychological Review*, 108, 814-834.
- Leach, M.M. & Harbin, J. (2010). Psychological Ethics Codes: A Comparison of Twenty-four Countries. *International Journal of Psychology*, 32, 181-192.
<http://www.iupsys.net/about/governance/universal-declaration-of-ethical-principles-for-psychologists.html>

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Könyvészet
1. Etika és moralitás: alapfogalmak.		
2. Az A.P.A. általános etikai alapelvei a gyakorlatban	Esettanulmány, irányított felfedezés, megvitatás, egyéni és csoportos feladatok	
3. Az etikai érvelés lépései a gyakorlatban	Esettanulmány, irányított felfedezés, megvitatás,	

	egyéni és csoportos feladatok	
4. Szakmai szakszerűség	Esettanulmány, irányított felfedezés, megvitatás, egyéni és csoportos feladatok	
5. A klienssel való kapcsolat, titoktartási kötelezettség, beleegyezési nyilatkozat, kettős kapcsolatok – etikai dilemmahelyzetek	Esettanulmány, irányított felfedezés, megvitatás, egyéni és csoportos feladatok	
6. Hirdetések, nyilvános szereplés, adattárolás – etikai dilemmahelyzetek	Esettanulmány, irányított felfedezés, megvitatás, egyéni és csoportos feladatok	
7. “Híres” pszichológiai kísérletek etikai elemzése	Esettanulmány, irányított felfedezés, megvitatás, egyéni és csoportos feladatok	
8. A saját kutatások (államvizsga, licenszdolgozat) etikai szempontú elemzése. Etikai nyilatkozat	Esettanulmány, irányított felfedezés, megvitatás, egyéni és csoportos feladatok	
9. Az APA etikai alapelvek és szabályok alkalmazása az oktatási tevékenységben.	Esettanulmány, irányított felfedezés, megvitatás, egyéni és csoportos feladatok	
10. Az APA etikai alapelvek és szabályok alkalmazása a gyógypedagógiában.	Esettanulmány, irányított felfedezés, megvitatás, egyéni és csoportos feladatok	
11. Az APA etikai alapelvek és szabályok alkalmazása a szervezetekben, a HR területén.	Esettanulmány, irányított felfedezés, megvitatás, egyéni és csoportos feladatok	
12. Az etikai alapelvek és szabályok alkalmazása a viselkedéselemzésben.	Esettanulmány, irányított felfedezés, megvitatás, egyéni és csoportos feladatok	
13. Az APA etikai alapelvek és szabályok alkalmazása a pszichológiai felmérés és diagnózis területén.	Esettanulmány, irányított felfedezés, megvitatás, egyéni és csoportos feladatok	
14. Az APA etikai alapelvek és szabályok alkalmazása a pszichológiai beavatkozásokban, tanácsadásban, terápiában.	Esettanulmányok, megvitatás, egyéni és csoportos feladatok	

Kötelező könyvészet

Lind, G. (2008). The meaning and measurement of moral judgment competence. A dual-aspect model.

In: Daniel Fasko, Jr. & Wayne Willis, eds. *Contemporary philosophical and psychological perspectives on moral development and education*, 185-220. Creskill: Hampton Press.

Maibom, H. (2010). What Experimental Evidence Shows Us About the Role of Emotions in Moral Judgment <https://doi.org/10.1111/j.1747-9991.2010.00341.x>

Varga K. (2009). *Pszichológus etika – 99 dilemma tükrében*. Medicina Könyvkiadó, Budapest

Ajánlott könyvészet

DiLillo, D., & Gale, E. B. (2011). To google or not to google. Graduate Students use of the Internet to

access personal information about clients. Training in Education and Professional Psychology, 3, 160 -166.

Knapp, S., VandeCreek, L.D., Handelsman, M. M.& Gottlieb, M. (2013). Professional Decisions and Behaviors on the Ethical Rim. *Professional Psychology: Research and Practice*, 44, 378-383.

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- A Romániai Pszichológusok Kollégiuma, a szabadalommal rendelkező **Pszichológusok Deontológiai Kódexe** (www.copsi.ro) és a 213/2004-es Törvény alkalmazási feltételeiben megfogalmazott elismerési eljárásoknak megfelelően
- A Felsőoktatási Szakosodások Nemzeti Besorolása (<http://www.rncis.ro>)
- A Romániai Foglalkozási Besorolás (<http://www.mmuncii.ro/>)

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Záró felmérés	Írásbeli vizsga	60%
10.5 Szeminárium / Labor	Év közbeni felmérés	Szemináriumi feladatok (etikai dilemmák gyűjtése, elemzése)	20 %
	Év közbeni feladatok	Egy vitatott pszichológiai kísérlet etikai elemzése	20 %

10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei

- A tantárgy elméleti és gyakorlati alapjainak elsajátítása
- A jelenlét kötelező: az előadásokról és szemináriumi tevékenységekről max. 15%-os (3 igazolt vagy igazolatlan) hiányzás megengedett. Amennyiben a hiányzások aránya meghaladja az előadások vagy szemináriumok 20%-át, a hallgató nem jelentkezhet a félév végi írásbeli vizsgára.
- A félév végi sikeres írásbeli vizsga előfeltétele a végső jegy kiszámításának: a szemináriumi és évközbeni tevékenységek beszámítása érdekében a hallgatónak a szóbeli/írásbeli vizsgán min. 5-ös átlagot kell elérnie.

Kitöltés dátuma

2018.09.25.

Előadás felelőse

Dr Kotta Ibolya adjunktus

Szeminárium felelőse

Dr Kotta Ibolya adjunktus

Az intézeti jóváhagyás dátuma

2018.07.20.

Intézetigazgató

Dr Batiz Enikő adjunktus